

Oponentský posudek na bakalářskou esej

Eva Fryčová, Tradiční pražská čtvrť jako domov – výzkum mezi obyvateli žižkovského činžovního domu. Univerzita Karlova v Praze, Fakulta humanitních studií, Praha 2019, 53 stran textu + přílohy (s. 54-87).

Eva Fryčová zvolila pro svoji bakalářskou esej téma domova, které velmi rozumně zúžila na otázku vztahu obyvatel jednoho činžovního domu k pražské čtvrti Žižkov. V úvodu jasně nastínila čím se bude v rámci tématu ve své práci zabývat („vnímání Žižkova obyvateli jednoho konkrétního činžovního domu“) a jak bude zkoumanou problematiku strukturovat (pojetí domova a jeho atributy, zda právě Žižkov splňuje nároky na domov, zda se vztah k Žižkovu liší generačně, genderově či podle socio-profesního statusu nebo zda hraje roli rodáctví). A konečně sem zahrнула také porovnávání pojetí domova z pohledu zkoumaných aktérů s koncepty domova dle odborné literatury. Úkol jistě široce pojatý a tím i náročný. Bylo by vhodné do této pasáže zařadit jasnou formulaci základního cíle. I proto, že čtenář vymezení konkrétního cíle v žádné podkapitolce nenajde.

Svoji bakalářskou esej konstruovala Eva Fryčová vedle úvodu a závěru do tří bloků. V prvním z nich uvedla teoreticko-metodologické zakotvení práce (kapitola druhá – s. 8-18), věnovala se termínům domov, lokální identita a lokální vědomí. Popsala podrobně svou výzkumnou strategii, techniky sběru dat, vymezila výzkumný vzorek, včetně kritérií pro jeho výběr. Vypracovala rovněž profily jednotlivých aktérů. Charakterizovala metody zpracování a vyhodnocování dat a neopomněla zmínit etické otázky společenskovedního výzkumu.

Ve druhém bloku se autorka detailně zabývala přehledem dějin Žižkova ve světle vybrané odborné literatury (kapitola třetí – s. 19-33) od nejstarších dob, přes 19. století, období první republiky, situaci v letech 1939-1945, 1945-1969, 1969-1989 a poslední etapu od roku 1989 do současnosti.

Stěžejní část bakalářské eseje Evy Fryčové představuje třetí blok, kdy autorka analyzovala na základě výzkumem shromážděných dat v jednotlivých problémových rovinách vztah obyvatel jednoho činžovního domu ke čtvrti Žižkov (kapitola čtvrtá – s.34-41). Sledovala z pohledu aktérů přednosti a nedostatky pražské čtvrti Žižkov, jeho dominanty a památky, hodnocení sousedských vazeb, povědomí o Žižkově z hlediska jeho dějin, občanskou angažovanost aktérů a na závěr jejich pojetí Žižkova jako domova.

Výsledky analýzy terénním výzkumem získaných dat pak Eva Fryčová přehledně a -ve vztahu k datům také srozumitelně- shrнула v závěru bakalářské eseje. Nedílnou součástí její práce je také seznam použitých zdrojů (literatura i internetové zdroje) a přílohy, kde uvedla přepis rozhovorů se všemi deseti osloveným informátory, obyvateli zkoumaného činžovního domu.

Bakalářská esej Evy Fryčové vykazuje jako celek logickou strukturu, pro čtenáře je přehledná a čtivá. Autorka poměrně dobře propojila část empirickou s částí teoretickou. V rámci jejího výsledného textu (zejména pak v analytické části) může čtenář sledovat jednotlivé kroky autorčina postupu. To představuje velké plus. Zvolená tematika je aktuální a diskutovaná jak odbornou, tak i laickou veřejností. Na druhou stranu se autorka nevyvarovala některých pochybení. Především v celém textu není uveden cíl práce, výběr vzorku mohl být konstruován promyšleněji a i shromážděný materiál by bylo možné analyzovat hlouběji. Dále otázky kladené informátorům jsou často formulovány zdvojeně, někdy i návodně. Určitý rozpor vidí čtenář i v tom, že autorka na s. 17 píše, že nahrávky doslovně přepisovala, ale přiložené přepisy tak nepůsobí. Došlo zřejmě logicky k jejich redukci (srv. např. s. 55), ale autorka toto u přílohy neuvedla. V souvislosti s tím i nekoresponduje uváděná časová délka rozhovoru s rozsahem přepsaného textu. Otázkou zůstává i termín činžovní dům, informátoři uvádějí, že byt koupili, že jsou jeho vlastníci.

Přes uvedené výhrady předkládaná bakalářská esej jako celek odpovídá požadavkům, které jsou na tento typ závěrečných prací kladeny. Autorka prokázala, že si dovede zvolit téma a položit si otázky k řešení. Dále potvrdila, že je schopna získat data potřebná k analýze (jinak řečeno, že se umí pohybovat v terénu) a také potvrdila, že zvládne s těmito daty přiměřeným způsobem pracovat a formulovat odpovídajícím způsobem závěrečná zjištění. Bakalářskou esej Evy Fryčové proto doporučuji k obhajovacímu řízení a vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem navrhuji hodnocení velmi dobře.

8. září 2019
CSc.

PhDr. Miloslava Turková,